

Arnth: Lad kystvandrådene arbejde færdigt

For mælkeproducenter er det afgørende, at reguleringen bygger på faktiske forhold på den enkelte bedrift. Derfor peger Jesper Arnth på, at kystvandrådene skal have ro til at lade fagligheden gøre sit arbejde.

Arbejdet i de lokale kystvandråd er i gang flere steder i landet. Her samles viden om de enkelte oplande, så anbefalinger kan tage afsæt i lokale forhold, faglige vurderinger og erfaringer fra praksis. For mælkeproducenter er det arbejde tæt knyttet til spørgsmålet om, hvordan fremtidens regulering kommer til at se ud.

Det skyldes, at anbefalingerne fra kystvandrådene indgår i et arbejde, hvor lokale data, arealforhold og viden om de enkelte kystoplande er en del af grundlaget for den videre proces. For den enkelte mælkeproducent handler det derfor om, at vurderingerne bliver så præcise som muligt.

"Politikerne skal lade kystvandrådene og den faglighed, der er i dem, arbejde uden indblanding," siger Jesper Arnth, formand for Landbrug & Fødevarer Kvæg.

Ifølge ham er det afgørende, at reguleringen tager udgangspunkt i de faktiske forhold.

"Det er vigtigt for mælkeproducenterne, at reguleringen kommer til at hvile på faktiske tal for den enkelte landmand og ikke på politiske tilpasninger undervejs i processen," siger Jesper Arnth.

Kystvandrådene består af lokale aktører, som bidrager med viden om landskab, produktion og forhold i de områder, hvor anbefalingerne skal anvendes. Det betyder, at arbejdet tager afsæt i konkrete forhold i de enkelte oplande og i de forskelle, der kan være fra område til område.

"Hvis fagligheden får lov at virke, får vi også et bedre grundlag for regulering, som rammer mere rigtigt ude på de enkelte bedrifter," siger Jesper Arnth.

For mælkeproducenter kan det have stor betydning, hvordan lokale forhold bliver beskrevet og vurderet. Derfor følges arbejdet tæt, mens rådene fortsætter med at samle input og bearbejde data fra de områder, de er sat til at belyse.

Samtidig er det lokale sigte centralt, fordi vilkårene kan variere betydeligt fra opland til opland. Netop derfor får den faglige kortlægning og de konkrete beregninger stor betydning for det videre arbejde. Det har stor betydning på mange bedrifter nu.

"Det handler om at give plads til, at den viden, der findes lokalt, kan blive omsat til et ordentligt fagligt grundlag. Det er den vej, vi skal gå, hvis den enkelte landmand skal mødes af regulering, der bygger på virkelige forhold," siger Jesper Arnth.

Nyt ungdyrbidrag skal understøtte udviklingen

Efter påske vil kvægbrugere opleve en ny linje på deres faktura fra DMS – et "ungdyrbidrag" til kvægdatasen.

Bidraget er et udtryk for, at kalveproduktionen i dag har et helt andet fokus end den tidligere har haft og derfor også har langt større behov for databaserede værktøjer og brugervenlige løsninger.

"Vi forhøjer bidraget for at sikre, at den danske slagtekalveproduktion har de bedst mulige vilkår for at producere endnu bedre kvalitetskød i fremtiden," lyder det fra Jesper Arnth, formand for Sektor for Kvæg.

Karsten Willumsen, slagtekalveproducent og næstformand i L&F Kvæg, fortsætter:

"Slagtekalve er gået fra at være et sekundært produkt fra mælkeproduktionen til at være et premium produkt. Det er et forretningsområde, der kræver udvikling og værktøjer – det vil vi gerne fokusere på at give producenterne. Det kræver et kollektivt bidrag til den udvikling."

Mere fokus på kalvene

Derfor har en samlet bestyrelse valgt at indføre et ungdyrbidrag, der er 20% af kobidraget.

Ungdyrbidraget vil ligge på 9,57 kr. pr. årdsdyr. Ungdyrbidraget beregnes pr. årdsdyr og afregnes pr. måned således, at det samme dyr ikke opkræves flere gange, hvis det skifter ejer.

"Det er vigtigt, at vi kan bidrage med de værktøjer, som produktionen i dag har behov for. Med et særskilt bidrag fra kalvene vil vi investere i NBDI og X-indeks, så vi sikrer en avlsfremgang også på slagtekalve. Det skal det nye bidrag være med til at understøtte," forklarer Karsten Willumsen.

Mælkeproducenterne vil opleve, at ungdyrbidraget modregnes i kobidraget, der falder tilsvarende for en gennemsnitsko.

Næstformand i L&F Kvæg stopper

Landbrug & Fødevarer Sektor for Kvæg skal have ny næstformand, da Karsten Willumsen efter 12 år i bestyrelsen har besluttet at stoppe som aktiv landmand.

Karsten Willumsen har valgt at sælge andelene i sine landbrugsaktiver, og derfor stopper han efter 12 år som en del af bestyrelsen i Landbrug & Fødevarer Sektor for Kvæg. Han blev valgt til bestyrelsesposten i kraft af sit formandskab i Kreaturforum hos Danish Crown.

"Vi har været utrolig glade for det arbejde, som Karsten har bidraget til i bestyrelsen. Det har været med til at sætte dansk slagtekvæg på dagsordenen og udviklet segmentet til at være et primærprodukt og en god indtægtskilde. Det er en kæmpe gevinst for erhvervet," fortæller Jesper Arnth, formand for Landbrug & Fødevarer Sektor for Kvæg.

Danish Crown indstiller Hanne Line Revsbech som nyt medlem til bestyrelsen. Hun indtræder allerede den 1. april. Repræsentationen i Landbrug & Fødevarer Oksekød vil fremover varetages af Anders Peter Jensen.

Ved Kvægpolitisk Forum til maj vælges der seks fritvalgte medlemmer til bestyrelsen fra de landøkonomiske foreninger. Derefter træder den nye bestyrelse sammen og konstituerer sig med formand og næstformand, som sker på et internt bestyrelsesmøde.

Det rette tidspunkt

For Karsten Willumsen er det nu det rette tidspunkt at overdrage stafetten til nye kræfter.

"Min familie og jeg har gennem noget tid overvejet, om det var det rette tidspunkt at prøve noget nyt, og der var nu en god mulighed for at vores kompagnon gennem 25 år kunne overtage vores andele af gården. Jeg vil gerne rette en stor tak til kolleger og samarbejdspartnere for tilliden gennem næsten 12 år i branchen og i bestyrelsesarbejdet. Det har været et privilegium at arbejde for erhvervet, og jeg giver stafetten videre til dygtige kræfter. Der er fortsat både udfordringer og muligheder, som venter på at blive løst og realiseret, men jeg har altid ment, at det er bedre at stoppe to år for tidligt end to år for sent," siger Karsten Willumsen.

Hanne Line Revsbech

Hos det tiltrædende medlem af bestyrelsen bliver der også sendt roser i retning af Karsten Willumsen.

"Jeg vil gerne starte med at takke Karsten for samarbejdet. Han har leveret et kæmpe stykke arbejde i sin tid i Danish Crown og hans energi og passion for området har været fantastisk at arbejde sammen med," understreger Hanne Line Revsbech.

Selv går hun ydmygt til opgaven – og glæder sig til at trække i arbejdstøjet.

"Jeg synes det er rigtigt spændende at få lov til at være med. Det kom lidt uventet for mig, at det var det, der skulle ske. Men jeg går til opgaven med krum hals – jeg er opvokset på en kvæggård og mine forældre var også involveret i andelsbevægelsen, så man kan sige, at jeg er vokset op med, at man både har en ret og en pligt til at deltage og bidrage, hvis man kan," forklarer hun.

Hanne Line Revsbech er både mælkeproducent og kødproducent – og det er en væsentlig pointe for hende, at det ene ikke kan eksistere uden det andet.

"Jeg er ked af at bruge ordet biprodukt eller spildprodukt. Vi skal have talt det lidt op. Kalveproduktionen er afledt af mælkeproduktionen og det bliver også blive til et Premium produkt og det har vi en kæmpe interesse i at sikre, at den del af vores forretning har et godt image, og vi får lavet nogle gode produkter," forklarer Hanne Line Revsbech.

Det nytiltrådte medlem af Landbrug & Fødevarer Sektor for Kvæg har en solid portion erfaring med sig. Hun driver til daglig mælkeproduktion på Lykkegården ved Ørsted på Norddjurs. Hun har siddet i Djursland Landboforenings bestyrelse i 10 år. Samtidig har hun været en del af Danish Crowns Kreaturforum siden 2021, hvor hun har fungeret som næstformand i et år. Hun er også aktiv i Naturpark Randersfjords råd og har været valgt ind i midt-øst Holstein.

Hun tiltræder bestyrelsen i Landbrug & Fødevarer Kvæg 1. april 2026.

Skolebesøg kræver skarpt fokus på smittebeskyttelse

Elever fra landbrugsskoler får værdifuld læring, når de kommer ud i besætningerne. Men besøgene stiller krav til både skoler og værtsbedrifter, hvis god smittebeskyttelse skal holdes hele vejen rundt.

Eleverne er her på ekskursion hos en mælkeproducent. Foto: Kristoffer Risgaard Rauff Eriksen.

Dragter bliver trukket på, overtræksko kommer uden på støvlerne, og beskeden er klar, før stalddøren går op: Eleverne må gerne se, spørge og lære, men de må ikke røre dyrene.

På Dalum Landbrugsskole er smittebeskyttelse en fast del af undervisningen allerede fra grundforløbet. Her lærer eleverne at kende forskel på intern og ekstern smittebeskyttelse. Og når de senere besøger kvægbedrifter, skal de bruge den viden i praksis ved at lægge mærke til, hvordan landmanden arbejder, og hvor der kan være mulige smitteveje, samt hjælpe med at finde løsninger til, hvad der kan gøres.

Eleverne får også at mærke på egen krop, hvor hurtigt smitte kan foregå. De bliver udsat for et forsøg, hvor eleverne skal blande vand med hinanden. Nogle af eleverne ved ikke, at de starter med saltvand, og til sidst skal vi se hvor mange der er endt med saltvand – som repræsenterer sygdom.

"Det er en rigtig spændende verden at følge med i, når vi snakker smittebeskyttelse. Der er rigtig mange landmænd, som gør en masse spændende tiltag for forebyggelse. Det er fedt at følge med i og bruge til undervisning af elever," siger Kristoffer Risgaard Rauff Eriksen, underviser på Dalum Landbrugs-skole.

Læring må ikke blive en smittevej

Han understreger samtidig, at gode skolebesøg kræver tydelige rammer.

"Eleverne kommer fra forskellige besætninger, og derfor er det vigtigt, at besøget bliver gennemført med respekt for de regler, der skal beskytte både værtsbedriften og de besætninger, eleverne bagefter vender hjem til," forklarer han.

Netop derfor efterlyser han også mere åbenhed om besætningens status, blandt andet i forhold til salmonella. Hvis sådanne oplysninger først kommer frem midt under en rundvisning, kan det skabe problemer, hvis eleverne senere samme dag skal videre til en anden bedrift eller hjem til egne dyr.

"Landbrugsskoler er glade for at blive inviteret indenfor, men god smittebeskyttelse skal altid gå forrest. Derfor bør rammerne være aftalt på forhånd, så besøget giver læring uden at svække smittebeskyttelsen på bedriften helt," understreger Kristoffer Risgaard Rauff Eriksen.

Mund- og klovesyge er ikke langt væk!

Der er i 2026 konstateret udbrud af mund- og klovesyge i både Tyrkiet, på Cypern og senest på den græske ø Lesbos. Skal du ud at rejse, så husk at mund- og klovesyge ikke er langt væk.

Rejser du eller dine samarbejdspartnere til områder med mund- og klovesyge – også uden kontakt til dyr – gælder Landbrug & Fødevarers 48-timers karantæneeregler. Det betyder, at man ikke skal besøge danske kvæg-, gede- eller fårebesætninger, før der er gået 48 timer, fra man har forladt området. Husk desuden skift af tøj og fodtøj inden adgang til besætninger. Nævn gerne forholdsreglerne, hvis du taler med andre med rejseplaner.

Undersøgelse: Mindre mælk, mere ost

Danskerne er langt fra at spise efter De officielle Kostråd. Det viser den nationale kostvaneundersøgelse fra DTU. Ernæringseksperter er overraskede over, hvor dårligt det står til med danskernes kost.

Der, hvor danskerne er bedst til at leve efter kostrådene, er mejeriprodukter. Vi drikker ganske vist mindre mælk, men spiser til gengæld mere ost. Undersøgelsen viser dog, at kun 6 ud af 10 danskere får de anbefalede mængder af mejeriprodukter. Mejeriprodukter er vigtige, fordi de bidrager med blandt andet calcium og andre vitaminer og mineraler.

Forbruget af mejeriprodukter varierer efter alder og køn. 11-17-årige piger springer i øjnene. De får nemlig slet ikke de mejeriprodukter, og dermed det calcium, som deres knogler har brug for.

"Vi havde en formodning om, at børn får mindre calcium nu end før, men at piger drikker så lidt mælk, at deres calcium-indtag er kritisk, det er overraskende og bekymrende. Det står værre til end frygtet", siger Merete Myrup, som er ernæringschef i Mejeriforeningen.

Kostundersøgelsen viser også, at vores forbrug af søde drikke stiger. Unge piger for eksempel drikker mere end dobbelt så meget sodavand som mælk. Og derudover kommer større mængder energidrik, juice og saft.

De nuværende kostråd kom i 2021. De tager hensyn til både madens klimaaftryk og til vores sundhed – i form af madens indhold af næringsstoffer.

Flere kontakter, end de fleste tror

Et mindre studie fra SEGES Innovation viser, at der på bare 30 dage kan være hundredvis af eksterne kontakter til en malkekvægsbedrift. Det gør smittebeskyttelse til noget, der skal tænkes ind i hverdagens flow, siger dyrlæge Thomas Dahl Nissen.

Dyrlægen, inseminøren og malkebilen er velkendte gæster. Men det er langt fra hele billedet. Et mindre studie fra SEGES Innovation, hvor trafikken blev registreret i 30 dage på to malkekvægsbedrifter, viser, at der var 250 eksterne kontakter på en bedrift med 209 årskøer og 355 på en bedrift med 675 årskøer.

Tallene overrasker, fordi de viser, hvor tæt en moderne kvægbesætning er vævet sammen med omverdenen. Risikoen ved hver kontakt er i sig selv måske lille, men samlet øger de risikoen for at få smitte ind på ejendommen. Det gælder både de faste samarbejdspartnere og de mere flygtige besøge, som hurtigt glider ind og ud af dagen, uden at man altid skænker dem en tanke.

"Budskabet er, at besætninger har mange eksterne kontakter – og nok flere, end man tror. Derfor skal man være opmærksom på den risiko, de udgør, og stille krav," siger dyrlæge Thomas Dahl Nissen.

Lastbilerne vækker opsigt

Særligt én type kontakt sprang i øjnene i studiet: lastbiler og varevogne med varer, udstyr og materialer. Her blev der registreret 30 kontakter på den mindre bedrift og 45 på den større. De biler kommer ofte fra andre bedrifter og planlægger ikke nødvendigvis deres rute efter smittestatus.

Netop derfor kan de blive et svagt led, hvis de kører tæt på stalden eller sætter varer af midt i besætningsområdet. Risikoen er ikke nødvendigvis dramatisk fra gang til gang, men den vokser, når kontakten gentager sig uge efter uge.

Derfor handler smittebeskyttelse ikke kun om mennesker i stalden, men også om, hvor varer bliver sat af. En aflæsningsplads uden for besætningsområdet, tydelig skiltning og en skarp adskillelse mellem intern og ekstern trafik kan være en måde at sænke risikoen på.

Sammen mod Salmonella Dublin rykker ud i staldene

Syv af ti lokale grupper er nu godt i gang i projektet Sammen mod Salmonella Dublin, hvor landmænd, dyrlæger og rådgivere arbejder skulder ved skulder for at bremse smitten.

Det begynder ofte med et møde. Om køreveje, gylle, besøgende og de små rutiner i hverdagen, som kan gøre en stor forskel. Men ambitionen rækker længere end snak rundt om bordet. Projektet skal føre til handling i staldene og færre besætninger med Salmonella Dublin.

Lokalt samarbejde skal flytte noget

Ifølge dyrlæge og projektleder ved Landbrug & Fødevarer Kvæg, Troels Løwig Larsen, er det en stærk start på indsatsen.

"Syv ud af ti grupper er godt i gang med arbejdet, og det er et tydeligt tegn på, at mange gerne vil finde løsninger sammen. Projektet har appel til både niveau 1- og type 2-besætninger, fordi det handler om både at nedbringe smitte og forebygge, at nye tilfælde opstår," siger han.

Projektets formål er at sænke smitepresset her og nu og samtidig styrke forebyggelsen på længere sigt. Derfor deler deltagerne erfaringer om alt fra rene og urene zoner til håndtering af servicefolk, maskiner og fælles trafik mellem ejendomme.

Målet er en mere smittebevidst hverdag, hvor bedre vaner beskytter både dyresundhed, produktion og erhvervets omdømme. Samtidig skal arbejdet skabe lokalt ejerskab, så både smittede og ikke-smittede besætninger ser en gevinst i at være med. Det gør indsatsen relevant uanset om fokus er sanering eller at holde smitten ude.

Læs mere om
Salmonella Dublin

